

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Мережка Сергія Івановича

«Формування та реалізація державної політики протидії корупції»,

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування

за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Мережка Сергій Іванович виконав у повному обсязі Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітня програма в обсязі 60 кредитів ECTS виконав у повному об'ємі. Здобувач успішно склав іспити з наступних дисциплін: Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування, Публічна політика, Управління суспільним розвитком, Концептуальні засади сучасного наукового пізнання, Етика та світоглядні засади наукової діяльності, Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування, Методологічне забезпечення освітньої діяльності, Управління проектами, Комунікативні аспекти діяльності дослідника, Основи наукового мовлення, Інформаційні технології у науковій діяльності, Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування, Інформаційно-аналітична складова публічного управління, Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні, Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшов педагогічну практику.

У процесі навчання здобувач набув усіх компетентностей, теоретичних знань, вмінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно. Здобувач плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

Корупція є системним явищем, яке було поширене у різних цивілізаціях і на різних етапах розвитку людства. При цьому у різних країнах існують різні стратегії боротьби з корупцією. Одні – спрямовані на протидію економічним причинам корупції, інші – на боротьбу з політичною корупцією, треті – намагаються посилити відповідальність за корупційні дії. Проте лише окремих стратегій боротьби з таким складним явищем, як корупція, недостатньо; необхідна цілеспрямована та довгострокова державна політика, частиною якої будуть зазначені стратегії. При цьому завдання національної антикорупційної політики полягає не лише в наведенні мостів між сферами запобігання корупції та правоохоронній діяльності, а й у забезпеченні їх адекватного зв'язку з іншими стратегіями та реформами, спрямованими на зміцнення систем публічного управління країни.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тему дисертаційної роботи пов'язано з науково-дослідною роботою «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалася кафедрою публічної політики Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї роботи автором висвітлені особливості реалізації державної політики протидії корупції в Україні.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання, яке полягає в обґрунтуванні

теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій щодо розробки та реалізації державної політики протидії корупції в Україні.

Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

– запропоновано «громадсько-мережеву» модель протидії корупції в Україні, основою якої є громадська антикорупційна мережа, що формується з представників громадських організацій, які активно співпрацюють з органами публічної влади у питаннях розробки та реалізації антикорупційної політики, спираючись на фандрейзинг, краудфандинг (фінансове підґрунтя), аналітичні центри та ЗМІ (інтелектуальне підґрунтя), міжнародний досвід та зобов'язання (правове підґрунтя).

удосконалено:

– визначення проблем, які спричиняють поширенню бюрократичної (перша група) та інституційної корупції (друга група) в Україні; зокрема, до першої групи віднесено: недосконалу систему комунікації між органами публічної влади та громадськості, низький рівень прозорості публічно-управлінської діяльності; недосконалу систему прийняття управлінських рішень, низький рівень залучення громадськості до управління публічними справами; недосконалу систему планування розвитку громад, управління бюджетом та персоналом; до другої групи: відсутність ефективної взаємодії між державними органами, що займаються питаннями протидії корупції; формальний характер діяльності консультативно-дорадчих громадських органів, що діють при центральних та місцевих органах публічної влади; відсутність послідовності у реалізації антикорупційної політики; ігнорування системи громадського моніторингу та оцінки;

– систему заходів, спрямованих на протидії бюрократичній корупції в Україні, які, зокрема, включатимуть, розробку та впровадження антикорупційної нормативно-правової бази і створення антикорупційних структур на рівні окремих організацій і відомств; впровадження принципів і культури належного врядування в діяльність органів публічної влади;

проведення структурних реформ, спрямованих на усунення недоліків в діяльності органів публічної влади на місцевому рівні (у інформаційній, бюджетній, кадровій та інших напрямках роботи), а також на протидію інституцій корупції, що передбачає трансформування інституційної культури діяльності органів публічної влади, зміну суспільного ставлення до корупції і ліквідацію організаційно-правового підґрунтя для її появи;

дістало подальшого розвитку:

– устанавлення факторів, які впливають на виникнення й масштаби корупції, серед яких виділено такі, як: якість бюрократії, рівень заробітної плати в публічному секторі, система покарань, інституційний контроль, рівень прозорості процесу публічного управління, приклад керівництва держави;

– узагальнення закордонного досвіду протидії корупції, зокрема, визначено важливість формування у політичної та адміністративної еліти нульової терпимості до корупційних проявів; скорочення масштабів державного регулювання економіки та її демонополізацію, забезпечення максимально прозорих та вільних від дискреції заходів щодо реалізації державної політики в економічній сфері; реформування публічної служби зокрема, шляхом підвищення заробітної плати в публічному секторі, збільшення стимулів до чесної поведінки, введення дійової системи контролю та покарань для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування; демократизація публічного управління;

– визначення основних видів корупції, зокрема, виділено корупцію приватній та в публічній сферах; в межах останньої виділено бюрократичну та інституційну корупцію (яка в свою чергу поділяється на сумарну, ланцюгову та системну).

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, узагальненні поглядів та ідей провідних вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі здійснено аналіз значного обсягу нормативно-правових актів, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичній діяльності органів публічної влади. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в доведенні низки теоретичних положень і висновків до конкретних рекомендацій, спрямованих на удосконалення системи заходів протидії корупції в Україні. Дані авторські рекомендації впроваджено у діяльність Державного бюро розслідувань України (довідка № 01/10/22 від 01.10.22 р.) та Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради (довідка № 23/6/21 від 23.06.22 р.).

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 6 публікаціях, з них 4 – у наукових фахових виданнях.

Статті у фахових наукових виданнях:

1. Мережко С.І. Економічний ефект корупції: теоретичний аспект // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2021. – Вип. 2 (73). – С. 93 – 101.

2. Мережко С.І. Моделі корупційних дій: аналіз політичного контексту // Державне будівництво. – 2021. – №1.

3. Мережко С.І. Реалізація комплексного підходу у боротьбі з корупцією: // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2022. – № 9. – URL. : <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/519>

Статті у фахових наукових виданнях у співавторстві

4. Дзюндзюк В.Б., Мережко С.І., Передумови виникнення корупції // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2021. – No 1 (59). – С. 107-118

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Мережко С.І. Економічні основи корупції в публічному управлінні // Публічне управління XXI століття: портал можливостей : зб. тез. XX Міжнар. наук. конгресу. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр. – 2020. – С.113-115.

6. Мережко С.І. До питання визначення поняття «корупція» // Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє : зб. тез. XXI Міжнар. наук. конгресу. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр. – 2021. – С. 125-130.

8. Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики, на міжнародних і національних науково-практичних конференціях і конгресах, зокрема: XX Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: портал можливостей» (м. Харків, 2020 р.), XXI Міжнародному науковому конгресу «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 2021 р.) тощо.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають

вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Мережка С.І. «Формування та реалізація державної політики протидії корупції» повністю галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

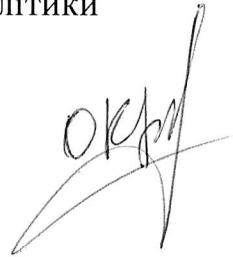
12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувач представив основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри економічної політики та менеджменту ННІ «Інститут державного управління» Харківського

національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 18 розширеного засідання кафедри економічної політики та менеджменту від 24.10.2023 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення.

У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одностайно рекомендувати роботу здобув Мережка С.І. «Формування та реалізація державної політики протидії корупції економіки в Україні» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри публічної політики,
доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри публічної політики
ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Олена КРУТІЙ